

“Eindelijk” en het Klaverblad Zuidbroek.

We kwamen terugrijden van onze vakantie en draaiden vanaf de N33 op de A7 en zagen Zuidbroek al liggen. *“Eindelijk weer thuis....”* zeiden we tegen elkaar. *“Ja over eindelijk gesproken, vroeger heette het hier ook Eindelijk.”* en keek om mij heen en telde nu wel 7 graafmachines die bezig zijn met nieuwe sloten graven en grote hoeveelheden grond te verzetten. Alle grond rondom de taluds van het viaduct Galgeweg is al afgegraven en als je goed kijkt kan je de contouren van de nieuwe op- en afritten van het toekomstig klaverblad bespeuren. Niets wijst er meer op dat op deze plek, waar de N33 een naadloze aansluiting krijgt op de A7, vroeger een molen met echte wieken met ernaast een huis voor de watermolenaar heeft gestaan.

Taluds van het viaduct Galgeweg zijn afgegraven en als je goed kijkt kan je de contouren van de nieuwe op- en afritten van het toekomstig klaverblad bespeuren.

Thuis gekomen belde ik Hero Gastman want wie kan mij meer vertellen over het vroegere watergemaal Eindelijk? Hero was ooit wethouder, zat in polderbesturen, waterschapsbesturen en in de ruilverkaveling.

Hero Gastman vertelde dat vroeger de Galgeweg overging in de Kleiweg en dan Oude Dijk, richting Scheemda. Bij het Papendiep "Paopendijpke" heeft het watergemaal Eindelijk gestaan. *"Langs de kleiweg was een fietspaadje naar het watergemaal. Je kon er in de zomer komen maar in de winter was het vreselijk"*. Zijn vader, Eltjo Helenius Gastman was voorzitter geweest van het toen ruim 300 hectare tellende waterschap met de watermolen Eindelijk.

In 1892 is de molen gebouwd door molenbouwer Braam te Zuidbroek. Het was een tweedehandse molen. Gekocht in 1892 van het Finsterwolder waterschap Hamrik voor een vriendenprijsje van 650 gulden.

Molenbouwer Braam sloopte heel vakkundig de bruikbare onderdelen, vervoerde ze per praam naar Zuidbroek en maakte er aan de Kleiweg in Zuidbroek een mooie molen van. Naast de molen werd een diensthuisje voor de molenaar en zijn gezin gezet. Die woonden daar prachtig op de ruimte langs het boezemkanaal.

Slechts 23 jaar hebben de wieken gedraaid. De vooruitgang zorgde ervoor dat in 1916 een glanzende centrifugaalpomp werd geplaatst die werd aangedreven door een elektromotor van 30 pk. Berend van der Woude heeft er jaren gewoond en gewerkt als molenaar. Hun zoon werkte later op de Brintafabriek in Foxhol.

Na Berend van der Woude waren de molenaars Fré van Meurs en daarna de familie Slijm met hun dochter Gepke. De laatste molenaar was Stinus Beerta. Stinus en Marie met hun dochter Stineke woonden tot het huis werd afgebroken. *"Er was geen beschutting maar ze woonden er heerlijk."* vertelde Roelof Beerta. *"Mijn ouders hadden er een grote moestuin en wat vee en je kon er prachtig in het Paopendijpke vissen. Harmke en ik gingen er graag naar toe dan zei ik: We gaan naar de Molen."*

Naast de molen stond het diensthuisje voor de molenaars, Berend van der Woude, Fré van Meurs, familie Slijm en als laatste molenaar Stinus en Marie Beerta.

In 1972 kwam de grote ruilverkaveling met het nieuwe landschapsplan waarbij elfduizend hectare land rondom Zuidbroek werd herverkaveld. Nieuwe kanalen moesten worden gegraven en ontsluitingswegen aangelegd. Kleine waterschappen gingen op in het grote waterschap Oldambt. De Rode Til had het spuien van het gemaal Eindelijk al overgenomen. Tijdens die verkaveling werd al rekening gehouden met de verdubbeling van de A7. Nu is het eindelijk zover dat de economisch zo

belangrijke verbinding met de Eemshaven wordt verbreed met "de Poort van Noord" het zogeheten verkeersplein bij Zuidbroek.

Zuidbroek ligt precies op het kruispunt van deze super infrastructuur. **Uiteindelijk** zal het er toe leiden dat je, zelfs geen provinciebestuurder, op den duur nog gemakkelijk om Zuidbroek heen kan.

Slechts 23 jaar hebben de wieken op de molen dienst gedaan daarna werd er in 1916 een elektrisch aangedreven centrifugaalpomp geplaatst en werd de molen 'onthoofd'.

Rienus Huis 06-25043902 rienus@makelaarhus.nl